

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 23/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. januára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti BSS, spol. s r. o., Rebarborová 47, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Erikom Šablatúrom, Holíčska 13, Bratislava, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co 179/2015-68 z 30. apríla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti BSS, spol. s r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 19. septembra 2016 sa obchodná spoločnosť BSS, spol. s r. o., Rebarborová 47, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), domáhala vydania nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jej v záhlaví označeného základného práva uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 179/2015-68 z 30. apríla 2015 a ktorým by napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Predmetom napadnutého konania bolo rozhodovanie krajského súdu o odvolaní sťažovateľky proti štvrtému výroku uznesenia Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 19 C 269/2014-56 z 10. decembra 2014, ktorým v zmysle § 146 ods. 2 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zaviazal sťažovateľku (odporkyňu) zaplatiť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľka“), trovy prvostupňového konania pozostávajúce z trov jej právneho zastúpenia v sume 381,16 € vzhľadom na to, že konanie „o zaplatenie 1.507,84 € s príslušenstvom“ muselo byť podľa § 96 ods. 1 OSP zastavené, keďže „navrhovateľ vzal návrh na začatia konania späť z dôvodu, že odporca splnil svoju povinnosť po podaní návrhu na súd“. Napadnutým uznesením krajský súd uznesenie okresného súdu v napadnutej časti ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. Dovolanie sťažovateľky Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 3 Cdo 859/2015 z 28. júna 2016 odmietol ako procesne neprípustné podľa 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP.

3. Sťažovateľka s uvedeným záverom krajského súdu nesúhlasí a v sťažnosti vyjadruje presvedčenie, že napadnuté uznesenie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pretože prvostupňové konanie „malo byť... ihneď po podaní žalobného návrhu zastavené v zmysle § 104 ods. 2 O. s. p., nakoľko zálohové platby nie sú pohľadávkou, keďže nebola splnená podmienka vyúčtovania nákladov za nebytový priestor za rok 2014“. Okrem toho sťažovateľka vyjadruje názor, že „späťvzatím návrhu vo veci samej došlo i k späťvzatiu nárokov na úhradu trov právneho zastúpenia“, preto už okresný súd mal na zistený skutkový stav aplikovať § 146 ods. 1 písm. c) OSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené, a nie § 146 ods. 2 prvú vetu OSP. Tým, že sa krajský súd so závermi okresného súdu stotožnil, porušil právo sťažovateľky „na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 Ústavy SR“.

II.

4. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd (každý) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

5. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04). V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním

vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

6. Ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k splneniu procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajského súdu vychádzal v zmysle rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci *Zvolský a Zvolská verus Česká republika* (sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54) z právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky ako procesne neprípustné, a preto dvojmesačnú lehotu na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde považoval v jej prípade za zachovanú.

7. Zo sťažnosti vyplýva, že „spor“, v súvislosti s ktorým sa sťažovateľka uchádza o ústavnú ochranu, sa týka zaplatenia trov prvostupňového konania navrhovateľke v sume 381,16 € v zmysle § 146 ods. 2 OSP v spojení s § 96 ods. 1 OSP, s čím však sťažovateľka nesúhlasí a tvrdí, že všeobecné súdy mali na daný prípad aplikovať § 146 ods. 1 písm. c) OSP a vzhľadom na výsledok konania žiadnemu z účastníkov trovy konania nepriznať.

8. Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom. Práva na súdnu ochranu a v jeho rámci náhrady trov súdneho konania sa možno domáhať len spôsobom a v medziach zákona, ktorý upravuje podmienky na jej priznanie (čl. 51 ods. 1 ústavy). V súvislosti s nastolenou problematikou ústavný súd stabilne judikuje, že iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by totiž mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (*mutatis mutandis* IV. ÚS 170/08, IV. ÚS 248/08, II. ÚS 64/09, IV. ÚS 182/09).

8. Ústavný súd na rozdiel od sťažovateľky nepovažuje právne závery napadnutého uznesenia krajského súdu za nepreskúmateľné alebo arbitrárne, keďže z tohto rozhodnutia vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich ním prijaté rozhodnutie. Preskúmaním napadnutého uznesenia ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné zákonné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľkou vznesené odvolacie námietky, na prerokovaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia v tom čase účinných všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie o potvrdení štvrtého výroku uznesenia okresného súdu presvedčivo a náležite odôvodnil. Zdôraznil pritom, že „*v predmetnej veci nebolo medzi účastníkmi sporné, že odporca zaplatil žalovanú sumu dňa 9. 7. 2014 a 3. 11. 2014, teda až v priebehu súdneho konania začatého dňa 30. 5. 2014... K zastaveniu konania preto nesporne došlo pre správanie sa odporcu, ktorý faktickým správaním (úhradou žalovanej sumy) považoval návrh za dôvodne podaný.*“. Možno teda uzavrieť, že čo sa týka náhrady trov prvostupňového konania, krajský súd zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa účastníci pred ním domáhali.

9. Aj v súčasnosti účinná zákonná úprava náhrady trov súdneho konania podľa § 251 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“) vychádza zo zásady úspechu tej-ktorej strany vo veci, resp. v spore, ako esenciálneho kritéria priznania náhrady trov konania, pričom za trovy konania pokladá všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré museli byť stranou nevyhnutne vynaložené na riadne uplatňovanie alebo bránenie jej subjektívneho práva na príslušnom súde.

10. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, II. ÚS 75/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať

v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

11. Ústavný súd zároveň poukazuje na to, že súčasťou jeho ustálenej judikatúry je aj právny názor, že ak Občiansky súdny poriadok prostredníctvom § 238 ods. 5 OSP (účinného do 30. júna 2016) a Civilný sporový poriadok prostredníctvom § 422 (účinného od 1. júla 2016) vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 431/2012, IV. ÚS 94/2014, I. ÚS 134/2016, III. ÚS 25/2016, III. ÚS 746/2016). Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľom len v celkom výnimočných prípadoch, ak sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu, resp. intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011, IV. ÚS 717/2013).

12. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, preto jej sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

13. Tvrdenie sťažovateľky o porušení základného práva „*na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 2, ods. 3, ods. 4 Ústavy SR*“ krajským súdom, ktoré v jej mene formuloval kvalifikovaný právny zástupca, považoval ústavný súd vzhľadom na absenciu právne relevantného odôvodnenia iba za súčasť sťažnostnej argumentácie, ktorá sama osebe nepredstavuje dôvod ústavného prieskumu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2017